



#### حدیث روز

امام سجاد علیه السلام:
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ إِلَهٌ إِلِكَ مِنْ مَظْلُومٍ فَلَيْمَ يَحْضِرَنِي فَلَمَ أَنْشَرَهُ، وَ مِنْ مَعْرُوفٍ أَسْبَى إِلَيَّ فَلَمَ أَسْكَنْهُ، وَ مِنْ بَارِ خَدَائِلِا مِنْ أَزْ دِرْگَاهِ تَوَ عَدِرَ مِیْ خَوَاهِمِ اِکْرَمِ دَر حُضُورِ مَنْ بَه سَتَمْدِیدِهائی سَتَم رَسِیدِه وَ مِنْ یَارِشِ نَرَسَنَدَهام. وَ اِکْرَم بَه مِنْ نَبِیْکِی وَ اِحْسَانِی شَدِه وَ مِنْ سِهاسِکْزاری نِکْردهام. وَ اِکْرِم بَد کِنْدَندهای اَز مِنْ پِوزِشِ خَواسْتِه وَ مِنْ پِوزِشِ خَواهِی اَوْ رَا نِپذِیرِفْتَمام.

## به کجا چنین شتابان؛ افزایش ۵۶۷ درصدی قیمت کتاب کودک در ۵ سال



او با بیان اینکه در حوزه تولید کتاب برای گروه سنی کودک و نوجوان به ویژه گروه خردسال چیزی از دنیا کم نداریم و حرف برای گفتن داریم، افزود: شرایط اقتصادی ایجاد شده به ویژه پس از همه‌گیری کرونا سبب شده که در حوزه نشر امنیت شغلی هر سال کم‌ترگن و کم‌ترگن‌تر شود و مشتریان خودمان را کم‌کم از دست دهیم.

به گفته این پیشکسوت حوزه نشر؛ کتاب دارد در عروسک و لوازم بازی عرضه می‌شود؛ افرادی که هم زیبایی بصری کار را افزایش می‌دهد و هم مخاطب را به خواندن کتاب ترغیب، با این حال، بررسی چند عنوان کتابی که با این شرایط منتشر شده و البته قیمت چشم‌گیری هم دارند، نشان می‌دهد که در برخی موارد کیفیت این محصولات جانبی نیز کاهش یافته است. یکی از غرغ‌ه‌داران، لیلیان آن را کاهش هزینه تولید عنوان کرد و گفت: اگر با متریا ل عالی منتشر شود، قیمت کتاب چندبرابر بیشتر از قیمت امروز خواهد شد و امکان فروش آن کاهش خواهد یافت.

کتاب دارد به یک کالای لوکس تبدیل می‌شود در سوی دیگر این میدان، ناشران هستند. کسانی که نمایشگاه کتاب به اصطلاح گل کار آنهاست و یک سال برای حضور در این رویداد برنامه‌ریزی کرده‌اند. نادر قدیانی، مدیر انتشارات قدیانی، گفت:گوگو با تسنیم، با اشاره به تجربه حضور در این دوره نمایشگاه گفت: مایه خوشحالی است، نسل جوانی که در دهه ۶۰ و ۷۰ کودکتانی بودند که بهترین دوران انتشار کتاب کودک و نوجوان و رونق ادبیات این حوزه را تجربه کردند، امروز خود والدینی هستند که دغدغه تهیه کتاب برای فرزندانشان را دارند.

## روایت رشد جریان حفظ قرآن در میان نوجوانان

**اگر روند رشد نوجوانان حافظ قرآن، با سیاست‌گذاری‌های هدفمند، حمایت نهادهای دینی و برنامه‌ریزی تربیتی پایدار همراه شود، بیشک تا چند سال آینده ایران اسلامی صاحب نسل حافظ، مؤثر، هوشمند و مروج قرآن در مقیاس ملی و بین‌المللی خواهد بود.**

در سال‌های اخیر، پدیده‌ای امیدافرین و راهبردی در حال شکل‌گیری است؛ پدیده‌ای که آینده فرهنگی، اعتقادی و اجتماعی کشور را در افق الهی‌تری قرار می‌دهد: رشد چشمگیر و نظام‌مند نوجوانان حافظ قرآن. در یک نگاه عمیق، دیگر حفظ قرآن کریم صرفاً فعالیتی فردی یا خانوادگی نیست، بلکه به یک جریان آموزشی فرهنگی ملی با پیشرانی نسل نوجوان تبدیل شده است. نوجوانانی که نه‌تنها حافظ آیات الهی‌اند، بلکه حاملان هویت قرآنی برای آینده تمدنی ایران اسلامی هستند.

**آمارها چه می‌گویند؟ رشد تدریجی، اما مستمر و عمیق**

بر اساس داده‌های منتشرشده از سوی نهادهای قرآنی کشور، در ده سال اخیر تعداد نوجوانانی که موفق به حفظ حداقل پنج جزء قرآن شده‌اند، افزایش یافته است. همچنین، در آزمون‌های تخصصی ملی، میانگین سنی داوطلبان حافظ کل قرآن به کمتر از ۱۸ سال کاهش یافته است؛ آمارى که در دهه‌های گذشته بی‌سابقه بوده است. از سوی دیگر، در رقابت‌های قرآنی استانی و ملی، درخشش دختران و پسران نوجوان به‌ویژه در مقاطع راهنمایی و دبیرستان، شاخص‌ترین نمود پویایی نسل جدید قرآنی کشور بوده است.

**عوامل جهش حفظ درمیان نوجوانان**

رشد جریان حفظ در میان نوجوانان، نتیجه چند عامل هم‌افزای فرهنگی، تربیتی و فناوریانه

**افزایش محسوس قیمت‌ها در حوزه کتاب کودک هم ناشران و هم مصرف‌کنندگان را با چالش‌های جدی مواجه کرده است. آمارها از افزایش ۵۶۷ درصدی این حوزه در ۵ سال گذشته خبر می‌دهد.**

بسی و ششمین دوره نمایشگاه کتاب تهران به نیمه رسیده است. در این مدت، افزایش قیمت کتاب و کاهش توان مردم برای خرید، از جمله موضوعاتی بوده که فعالان حوزه نشر و مراجعه‌کنندگان به نمایشگاه به آن اذعان داشته‌اند. این موضوع، در حوزه کتاب کودک و نوجوان به دلیل نوع چاپ ویژه این آثار، محسوس‌تر از گذشته است.

افزایش ۵۶۷ درصدی قیمت کودک در ۵ سال بررسی آمارهای خانه کتاب از سال ۹۹ تا ۱۴۰۳، افزایش ۵۶۷ درصدی قیمت کتاب کودک و نوجوان را نشان می‌دهد. افزایش قیمت‌ها در حوزه‌های فرهنگی در سال‌های گذشته سبب شده تا سهم این اقسام از سبد خانواده‌ها رفته‌رفته کاهش یابد. طبق آمار ناقص؛ هزینه‌کرد ایرانی‌ها از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲ در این زمینه آب رفته است؛ به طوری که از ۱۱٫۷ درصد در سال ۱۳۹۶ به ۷٫۸۵ در سال ۱۴۰۲ رسیده است و در این مدت روند نزولی طی کرده است. طبق بررسی‌های انجام شده، این روند در سال ۱۴۰۰ فقط کمی افزایش داشته اما در سال‌های بعد، به روند کاهشی خود ادامه داده است. براساس اطلاعات منتشر شده، کاهش ۴ درصدی سهم هزینه‌کرد فرهنگی، از کل هزینه‌کرد آن هم طی شش سال ثابت می‌کند هم‌زمان با جهش تورم، اقشار مختلفی از مردم کتاب راها و خدمات فرهنگی را محدود کرده‌اند.

در حوزه نشر نیز طبق این آمار کاهش خرید مردم محسوس است؛ به طوری که از ۱۸۰ درصد از کل هزینه‌های خانواده‌ها در سال ۱۳۹۶، به ۱۰۰ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده و روند تدریجی کاهش را تجربه کرده است. در حوزه صوت و تصویر، از ۲۶۰ درصد از کل هزینه‌ها در سال ۱۳۹۶ به ۱۰۰ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده است. در بحث آموزش نیز این مسئله قابل بررسی است؛ به طوری که از ۱۶۰ درصد از کل هزینه‌ها در سال ۱۳۹۶ به ۷۶٫۰ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده است.

دست ما کوتاه و خرما بر نخیل

مشاهدات میدانی از بخش کتاب کودک و نوجوان در نمایشگاه امسال و گفت‌وگو با فعالان این حوزه نیز نشان می‌دهد که این

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری راه روشن

مدیر روابط عمومی: سید علی ساداتی نژاد

دبیرسیاسی: احسان جعفری فر

طراح و صفحه آرایی: علی دشتی منفرد ، حمید رضا کلیایی

روابط عمومی: ۰۹۱۳۹۶۱۸۰۹۸

آدرس: کاشان-بلوار باهنر-کوی شهید متقی- پلاک ۵۴- مجتمع راه روشن

سر دبیر: محمد ادریسی

دبیر اجتماعی: مجتبی خندان

دبیر فرهنگی: محمد مهدی سعیدی

امور چاپ: چاپخانه شاخه سبز

### ساز کار مواجهه ی فرزندان با والدین در خانواده ی مستبد



**دکتر مجتبی خندان**  
**(پژوهشگر عرصه خانواده)**

بالترین سطح انگیزه ی والدین برای فرزنددار شدنشان آسمانی نباشد و خدا را در این کار در نظر نداشته باشند، خسارتشان حتمی است. ثانیاً بعضی از فرزندان، قانع نیستند که به خواسته ها و نیازهایشان پاسخ داده شود، بلکه می گویند: چرا باید به دیگران وابسته باشیم و چرا دیگران باید تصمیم بگیرند که نیازهای ما را چه موقع برآورده سازند؟ چرا قدرت پاداش دادن و تأخیر در پاداش در اختیار دیگران باشد؟ ما نمی توانیم سلطه ی پدر و مادر را بر خود ببینیم. ما نمی خواهیم آنها کار ما را تدبیر کنند و تحمل آن برای ما دشوار است. آنها فکر می کنند زمینه های ارضای نیازشان به دست دیگران است و دست خودشان بود. این حالت میان مراجعه کنندگان جوان ما، بیشتر دیده می شود. استقلال طلبی افراطی و حتی غیر منطقی باعث به وجود آمدن توقع و انتظار می شود؛ به حدی که اجازه نمی دهد تلاش های پدر و مادر برای فرزند، نتیجه ی مثبت داشته باشد.

گاه فرزندان احساس می کنند که حمایت های والدین چندان هم خالص نیست. آنها اهداف خودشان و ارزش هایی را در نظر می گیرند که پاداش ها را با در نظر گرفتن آنها ارائه می کنند. اگر این مسئله را از محدوده خانوادگی بیرون آوریم، در سطحی عمومی تر و در فضای سیاست بین المللی در نظر بگیریم، می بینیم وقتی کشور ی عقب مانده از کشوری پیشرفته هدایایی دریافت می کند، با اینکه هدیه دریافت می کند، از اینکه آن کشور پیشرفته است و دارایی هایی دارد که باعث شده است بعضی از کشورهای دیگر به او وابسته باشند، خرسند نیست.

پس ما باید به طرز تلقی و نوع نگاه فرزندان خود توجه کنیم. صرف اینکه ما در حال برآورده ساختن مطالبات فرزندانمان هستیم، ما را از چگونگی برداشت آنها غافل نسازد و به هر چه طرز فکر منفی آنها را پر رنگ تر می کند، بیندیشیم و در حد امکان از آن جلوگیری کنیم.

**تلقی پدر و مادر با انگیزه ی دل سوzy، فرزند را رسیدن به خواسته اش باز می دارند و او را مایوس می کنند، فرزند درصدد برمی آید**

با انگیزه ای غیر از دل سوzy، یعنی تلقی جویی و مایوس سازی، والدین مقابله کند. گاه فرزندان می کوشند تا حد امکان، اقتدار والدین را بی سر و صدا بشکنند، به ویژه وقتی با خود فکر می کنند که بیش از پدر و مادرشان می فهمند، تحصیلات بیشتری دارند، با دنیای مدرن در ارتباط اند و والدین با افکار و اعتقاداتی بزرگ شده اند که قدیمی و کهنه است آنها می خواهند فرسودگی را نو نوعی به رخ پدر و مادر خویش بکشند. گاه بهانه جویی یا بد اخلاقی می کنند، وضعیت وجود را بی کلاسی و عقب ماندگی می دانند، برخی اوقات سکوتشان به قول معروف علامت رضا نیست، و چون فضا را برای سخن گفتن آماده نمی بینند، چیزی نمی گویند. آنان وقتی فضای مناسب و هم نشین های همفکر می یابند، آنچه می خواهند می گویند.

این گونه فرزندان می کوشند به نحوی با سخن و اعتقاد والدین مبارزه کنند. گاه به آن طرز مطالبی می گویند که با اعتقادات پدر و مادر مغایرت دارد و گاه پیروان اعتقاداتی مشابه اعتقاد والدین را انسان هایی ساده لوح می دانند و برای آنها جوک می سازند. فلسفه ی چنین رفتارهایی همان آزارزدگی است و فرزندان با زبان رفتار به والدین خود می گوید: « شما مرا آزرديد و اکنون من شما را می آزارم». این فلسفه و رفتار برخاسته از آن، که تلاقی جوانیه است، ممکن است چندان فایده باشد که به قتل والدین منتهی نشود، ۴. مخفی کاری و دروغ گویی

دروغ گفتن فرزندان فطری نیست. دست سنین کمتر، از آنجا که قطری پکر و آهسته نخورده ای دارند، به طور کاملاً طبیعی به راست گویی رو می کنند، اما به مرور وقتی با دروغ گویی پاداشی به دست می آورند یا از تنبیهی می گریزند، آن را می آموزند. رفتار اولیه و طبیعی، راست گویی است و دروغ گویی بر اثر عاملی قسری پدید می آید. والدینی که بر فرایند پاداش و تنبیه، بسیار تکیه می کنند، نوعاً گناه می کنند که فرزندانشان فراوان دروغ می گویند. دروغ گویی رفتاری انتخابی و اکتسابی است که فرزندان ما به آن رو می آورند. اگر فرزندان ما متوجه شوند در صورتی که بر راست گویی اولیه ادامه دهند، بسیار دشوار می توانند با والدین کنار آیند، دارای طبیعت دومی می شوند که اقتضا می کند با دروغ گویی، خود را با والدین سازگار کنند. اگر به شخصیت فرزندان توجه شود، به آنها احترام گذاشته شود و زمینه های بروز شخصیت آنها از مسیر راست گویی و یگرویی فراهم شود، کمتر به مخفی کاری و دروغ گویی رو می آورند.

**ادامه دار.....**

مدیر مسئول: دکتر سید محمد ساداتی نژاد

دبیرسیاسی: احسان جعفری فر

طراح و صفحه آرایی: علی دشتی منفرد ، حمید رضا کلیایی

روابط عمومی: ۰۹۱۳۹۶۱۸۰۹۸

آدرس: کاشان-بلوار باهنر-کوی شهید متقی- پلاک ۵۴- مجتمع راه روشن

**قسمت دوم**

**۲. تنفر، خشم و بدبینی**

اگر تربیت مرتبی با عشق، رغبت و آمادگی روانی و عاطفی همراه نباشد، بهترین پیام ها، رساترین حقایق و زیباترین مطالب، با مقاومت، اکراه و بیزاری همراه می شود.(۳)

عبدالغزیز قراطیبی می گوید: « نزد امام صادق (ع) رفتم و از گفتار و رفتارنا آویسنداً برخی شیعیان سخن گفتم». آن حضرت فرمودند: « ای عبدالغزیز، ایمان به مایه ی نردبانی است دارای ده پله، که از آن پله پله می روند. مبادا کسی که دو پله را پیموده به کسی که یک پله را بالا رفته، بگوید تو چیزی نیستی و مبادا کسی که سه پله را پیموده به کسی که یک پله را بالا رفته، بگوید تو چیزی نیستی و مبادا کسی که ده پله را پیموده به کسی که از دو پله بالا رفته بگوید تو چیزی نیستی و...» سپس فرمود: «

مسلمان در هفتمین پله، ابوذر در نهمین و مقداد در هشتمین پله قرار داشت... ای عبدالغزیز، آن گاه که کسی را پایین تر از خود در درجات ایمانی دیدی، با مدارا او را بالا بکش و هرگز او را به چیزی که طاقت ندارد، اجبار نکن که او را شکسته و ناتوان ساخته ای... چون دیگر هفته به یک شتر تازه از شیر گرفته شده همچون شتر هشت ساله رفتار می کنی، او را از بین می بری »(۴)

در حدیث دیگری امام صادق (ع) نقل می فرماید: مردی بود مسلمان و عابد، و همسایه ای داشت مسیحی که با او رفت و آمد می کرد تا اینکه او کم کم به اسلام تمایل پیدا کرد و به دست عابد، مسلمان شد. مرد پدر به خیال خودش می خواست او را خیلی مسلمان کند و خیلی به ثواب برساند. سرخی تازه مسلمان شده، در اوان مسلمانی، درون خانه ی خود در خواب ناز بود که قبل از طلوع صبح کسی در خانه اش زد. آن مسیحی سؤال کرد: کیستی؟ عابد گفت: همسایه ی مسلمان توام. مسیحی پرسید: این وقت شب چه کاری پیش آمده است؟ عابد گفت: آمده ام که با همدیگر برای عبادت به مسجد برویم. بیچاره مرد مسیحی از بستر استراحت بلند شد و وضو گرفت و به مسجد رفت. [ پس از خواندن نمازهای نافله] از عابد سؤال کرد که آیا عبادت تمام شد؟ عابد گفت: نه، نماز صبحی هم هست که باید بخوانیم. آنها نماز صبح را هم خواندند. وقتی نماز تمام شد، عباد به مسیحی تازه مسلمان شده گفت: خوب است نافله بخوانیم تا بین الطلوعین را بیدار بنامیم و از برکات آن بهره ببریم. پس از طلوع آفتاب از یکدیگر جدا شدند. ظهیر که شد دوباره او را برای نماز ظهیر خبر کرد و آن عصر نیز او را نگذاشت. این داستان شب هم تکرار شد. فردا صبح که عابد به در خانه ی تازه مسلمان شده رفت و در زد، او گفت: کیستی؟ عابد گفت:

من برادر مسلمان تو هستم. سؤال کرد: برای چه آمده ای؟ عابد گفت: آمده ام تا با هم برای عبادت برویم. مسیحی تازه مسلمان شده گفت: این دین برای آدم های بیگار خوب است، بشیمان شدم و سراغ دین خودم رفتم. پس از نقل این داستان، امام صادق(ع) فرمود: این جور نباشید. این شخص آدمی را مسلمان کرد و بعد به دست خودش او را مرند و کافر کرد. خیلی از کارهای ما در امر تربیت تو تواند نفعت را باشد و فرزندان ما را از اسلام متنفر کند.(۵)

سخت گیری، به طور طبیعی چنین پیامدهایی دارد، به ویژه در رابطه ی والدین و فرزندان از آنجا که انتظار فرزندان از پدر و مادر، فراتر از انتظار از همسایه، هم کلاس و حتی معلم و استاد است، به طور حتم والدین باید از سخت گیری دوری کنند. فضاوت فرزندان در خانواده های مستبد این است که والدین در حق آنها بی عدالتی می کنند و انصاف را رعایت نمی کنند. فرزندان ما وقتی می شنوند علی (ع) می فرماید: سید الاعمال انصاف الناس(۶) «سرو و سید همه ی کارها انصاف برابر دیگران است»، از پدر و مادر خود انتظار بیشتری دارند.

آنها نباید احساس کنند چون والدین بزرگ تر هستند، به خودشان حق می دهند که بی عدالتی و بی انصافی کنند. همان طور که در مرحله ی پایین تر، فرزندان به برادر بزرگ تر خود حق ارتکاب چنین اشتباهی نمی دهند.

ممکن است کسی بگوید: « وقتی فرزند می بیند که پدر و مادرش این همه به او خدمت می کنند و برای برطرف کردن نیازهایش تلاش، و او را حمایت می کنند، به طور طبیعی باید به آنها احساس مثبتی داشته باشد، پس چگونه است که آنها را به بی عدالتی و بی انصافی متهم می کنند؟»

واقعیت این است که اولاً بعضی از فرزندان، این تلاش های پدر و مادر را وظیفه ی آنها می دانند و احساس می کنند آنها خودشان خواسته اند که فرزند داشته باشند تا خود دهند. پس طبیعی است که باید مسئولیت آن را نیز بپذیرند. این چیزی است که خودشان خواسته اند. گاه فرزند می گوید: « من که قبل از تولد جایگاهی نداشتم تا با من مشورت کنند و من در قبال خودشان خود مسئولیتی پیدا کنم. پدر و مادر من می توانستند تصمیم بگیرند بچه دار نشوند. حالا که تصمیم گرفته اند بچه دار شوند باید بهای آن را بپردازند. آنها چرا ما را به علت خودخواسته این همه تکلیف می کنند؟» درست است که اینها سختیانی واهی است که برای قزار از مسئولیت ابرار می شود، اما چرا ما چنین بهانه هایی به دست آنها می دهیم. وقتی تلاش های خود را به رخ آنها می کشیم، به آنها می آموزیم چنین پاسخ هایی را بیان کنند. حقیقت این است که اگر اوسفیان نفروشی.



مرکزی، از مدارس سمپاد تا حوزه‌های علمیه نوجوانان، حافظان قرآن به‌صورت متنوع و گاه حرات‌انگیز در حال شکوفایی هستند. برخی از نوجوانان، روزانه ۵ ساعت وقت صرف حفظ می‌کنند. برخی دیگر، با نظم کمتر ولی انگیزه بالا، طی چند سال به نتیجه می‌رسند. در مواردی، مربیان کودک و نوجوان از میدان خود دانش‌آموزان تربیت شده‌اند؛ پدیده‌ای که زایش درونی و مردمی این جریان را نشان می‌دهد.

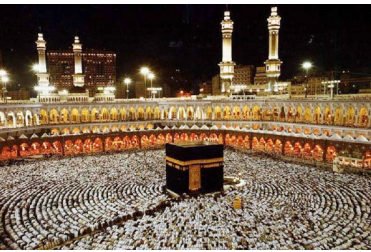
کارشناسان تربیتی و روان‌شناسان معتقدند که نوجوانان حافظ قرآن، از نظر ویژگی‌هایی مانند انضباط، تمرکز، حافظه فعال، توان حل مسئله، خویشتن‌داری و اعتماد به نفس در سطحي بالاتر از متوسط استعداد و ظرفیت همسالان خود قرار می‌گیرند.

علاوه بر این، آشنایی مستمر با مفاهیم قرآن باعث شکل‌گیری شخصیت معنوی،

## اینجا حوزه استحفاظی خداست

مذهبی به توصیف لحظه‌های ناب عرفانی، رنگ باختن تعلقات دنیوی و برابری انسان‌ها پیبودی در نخستین تجربه خود از حج به انتشار یادداشت‌هایی پرداخته که شامل گزارش روزانه سفر است، او در جایی گفته است: قرار نبوده سفرنامه بنویسد، قرار بود بعد از کشتار ایرانیان در مکه و وقوع رخدادهای سال ۶۶ که دیگر سفر حجی انجام نشد، در سال ۷۰ برای بعثه رهبری قرآشی تهیه کنم اما در حین این سفر موفق شدم سفرنامه‌ای بنویسم.

بهیودی دو نوع نگاه سیاسی و معنوی به مراسم حج دارد: نگاه سیاسی اشاره به برخورد سعودی‌ها با ایرانی‌ها و سیاست‌های آنها در کم‌رنگ جلوه دادن جنبه‌های مذهبی و به‌عوض رونق دادن بازاریابی محصولات اروپایی، آمریکایی، چینی و... است و نگاه



استحفاظی خداست، از دل‌ها و قلب‌ها محافظت می‌کنند، و همه این‌ها وقتی است که تو به احترام این بذیریایی بزرگ، با به محن این خانه بگذاری، بشینی و چشمت را بدوزی به خانه‌اش و این نگاه را و ویرنیز مغازه‌ها بیشتر دوست داشته باشی. یعنی خوت را در بازار اوسفیان نفروشی.